

Biblioteka
Prozna putovanja

Naslov originala
Ross Welford
What Not to Do If You Turn Invisible

Originally published in the English language by HarperCollins
Children's Books, a division of HarperCollinsPublishers Ltd.
Copyright © Ross Welford 2017
Cover design © HarperCollinsPublishers
Cover Illustration © Tom Clohosy Cole

Translated under licence from HarperCollins Publishers Ltd.
Ross Welford asserts the moral right to be acknowledged as the
author of this work.

© 2025, za srpski jezik Odiseja

Ros Velford

Šta da
(ne) radiš
u slučaju
nevidljivosti

Prevela sa engleskog
Jovana Kuzmanović

ODISEJA
Beograd, 2025.

Mami s ljubavlju

Prvi deo

Baš pre nego što sam zaspala, mogla sam da se vidim.
Bila sam prisutna i sasvim jasna, i znala sam ko sam.
Ali – to doba je prošlo.

Zapravo, nisam sigurna šta me je probudilo: svetlost ultraljubičastih cevi solarijuma ili Ledi koja je gurkala činiju s hranom kraj vrata između hodnika i garaže.

Ljubičasta svetlost bila je toliko sjajna da me je zaslepila iako su mi oči bile zatvorene.

Jesam li zaspala?

Zašto se tajmer nije isključio?

Koliko dugo sam tu?

Međutim, sva ta pitanja zasenilo je nešto mnogo bitnije. Bila sam strahovito žedna. Jezik mi se čak nije ni lepio za usta već kao da je grebao po npercima. Jedva sam sakupila dovoljno pljuvačke da mogu da ga slobodno pomeram.

Podigla sam poklopac ležaljke i prebacila noge sa strane. Malo znoja – perspiracija, rekla bi baka – ostalo je na mestu gde sam ležala. Još sam bila zaslepljena svetlima i snažno sam treptala, ali – ovo je čudno – izgleda da to treptanje nije uspevalo da potpuno zakloni svetlost, mada sam videla svetlosne mrlje kad stisnem kapke.

Jednom rukom sam napipala prekidač pored ležaljke i ugasila svetlo.

Bilo mi je bolje, ali nedovoljno. I dalje sam se osećala užasno. Bolela me je glava i neko vreme sam samo sedela.

Prvo bi trebalo da proverim tajmer. A onda sam videla da se stari digitalni sat na zidu garaže pomerio sa 11.04 na 11.05. O bože!

Pod svetlima solarijuma provela sam otprilike sat i po. Zdravo, opekotine! Bleda koža, crvena kosa (dobro, kestenjasta), užasne akne i ozbiljne opekotine od sunca: kakva kombinacija!

Gledala sam pred sebe i čekala da mi se oči naviknu na prašnjavu tminu garaže. Videla sam stari smotani tepih u hodniku, moj dečji bicikl, koji iz nekog razloga još nismo bacili, velike kartonske kutije pune odeće za Crveni krst i kapi kiše kako prskaju po uskom prozoru na vratima koja su vodila u zadnje dvorište.

Prošlo je verovatno dvadeset, možda čak i trideset sekundi otkako sam se probudila.

Onda mi je zazvonio telefon. Spustila sam pogled i videla ga kako leži na podu garaže. Zvao me je Eliot prokleti Bojd – što mu, očigledno, nije bilo pravo ime. Nisam često raspoložena da razgovaram s njim, pa sam pružila ruku da utišam telefon i pustila da se aktivira govorna pošta.

Taj trenutak nikad neću zaboraviti.

Bio je to momenat toliko čudan i zastrašujući da ga je prilično teško opisati, ali daću sve od sebe.

Znate – sve dotad nisam ni primetila da sam potpuno nevidljiva.

A onda mi je sve postalo jasno.

Prvo poglavlje

Sagnula sam se, uzela telefon koji je vibrirao, pronašla dugme za utišavanje i blenula u ekran... Sve su to tako *normalne* i svakodnevne stvari da je moj mozak samo dopunio ono što nedostaje.

A nedostajali su mi šaka i prsti.

To je baš kao kad gledaš crtani film. Svi znaju da su crtani, kao i bilo koji drugi filmovi, zapravo niz statičnih slika. Kad ih gledaš brzo, jednu za drugom, mozak popunjava praznine da priča ne bi delovala isprekidano.

Mislim da su to radili moj mozak i oči tokom one dve ili tri sekunde koliko mi je trebalo da isključim telefon. Oni su jednostavno „videli” moju ruku jer su *očekivali* da je tu vide.

Ali to nije trajalo dugo.

Trepnula sam i pogledala dole, u telefon na podu. Onda sam pogledala svoju ruku. Podigla sam ruku ispred lica i okretala je.

Nisam je videla.

Dobro, hajde, pazi ovako. Stavi stvarno ruku sebi ispred lica. Sačekaću.

Tu je, zar ne? Tvoja ruka? Naravno da jeste.

A sad je okreni i pogledaj s druge strane. E upravo to sam ja radila pre nekoliko sekundi, jedino što moje ruke tu nije bilo.

U tom trenutku se još nisam plašila. Samo sam bila zbunjena.

Pomislila sam kako je sve to veoma čudno. *Da li mi je solarijum nekako pomutio um?* Kao da i dalje delimično spavam, sanjam ili možda čak haluciniram?

Pogledala sam u svoje noge. Ni njih nije bilo, mada sam mogla da ih dodirnem. Mogla sam dodirnem i svoje lice. Mogla sam da dodirnem svaki deo sebe. Mogla sam sve da osetim, ali ništa nisam videla.

Ne znam koliko sam dugo tu sedela i neprestano iznova gledala u razna mesta gde bi delovi mog tela trebalo da budu. To je trajalo više sekundi, ali manje od minuta. Pokušavala sam da sredim misli: da li se ovo ikad ranije nekome desilo? Da li je to na bilo koji način normalno? Da nemam neki problem s očima? Možda me je privremeno zaslepelo jako ultraljubičasto svetlo? Međutim, ne – mogla sam da vidim sve osim sebe.

E *tada* sam se već uplašila i disanje mi se ubrzalo. Ustala sam i krenula do lavaboja u uglu garaže iznad kojeg je bilo ogledalo.

Vrisnula sam. Kratko. Izbezumljeno.

Ako ikako možeš, zamisli da stojiš pred ogledalom i ne vidiš baš ništa. Tvoj odraz nije tu. Možeš da vidiš samo prostoriju iza sebe. Odnosno, u ovom slučaju – garažu.

Kad sam se malo smirila, shvatila sam šta se dešava. Odmahnula sam glavom, nasmešila se, čak se i zakikotala. Rekla sam sebi da *sigurno sanjam*. Još kako! San je bio stvarno uverljiv. Veoma realističan. Znaš kako je to kad shvatiš da su neki događaji snovi čak i dok ih sanjaš? Međutim, to ovog puta nije bio slučaj! Bio je to najstvarniji san koji sam ikad sanjala i počela sam da o njemu

razmišljam kao o sjajnoj zabavi. A onda sam provela sebe kroz čitav niz provera: treptala sam, štipala samu sebe, govorila: *Budi se, Etel, to je samo san!*

I posle svega toga, bila sam tu, na istom mestu – u garaži. Bio je to vrlo tvrdoglav san! Onda sam ponovila čitav postupak.

Ne. To nije bio san.

Definitivno nije bio san. Prestala sam da se smejem.

Čvrsto sam sklopila oči, ali se ništa nije desilo. To jest, osetila sam kako sklapam kapke, *ali sam i dalje mogla da vidim*. Jasno sam videla okolinu, garažu, sve – iako sam *znala* da su mi oči zatvorene. Skroz-naskroz.

Stavila sam šake preko očiju, ali sam *i dalje* mogla da vidim sve.

Stomak mi se stegnuo od straha, užasa i groze, što je gadna kombinacija kad se sve udruži. Bez upozorenja, ispućala sam se u lavabo, ali nisam videla da išta izlazi iz mene. Samo sam čula prštanje i curenje. U ustima sam osećala vrelu bljuvotinu. Posle nekoliko sekundi, okrenula sam slavinu da bih isprala lavabo. Stavila sam ruku pod mlaz vode i ona se oblikovala prema mojoj šaci. Zapanjeno sam je gledala. Podigla sam dlan ka žednim ustima i to je izgledalo kao da se mehurasti *komad* vode uzdigao preda mnom. Otpila sam malo, pa se ponovo pogledala u ogledalu: usne su mi na sekund bile gotovo vidljive tamo gde ih je voda dotakla i mogla sam da razaznam tečnost koja počinje da mi klizi niz grlo, a onda je nestala.

Užasnuta, shvatila sam da je ovo nešto mnogo gore od bilo čega što sam ikad ranije doživela.

Stajala sam pred ogledalom, stezala ivice lavaboa nevidljivim rukama, a mozak mi je tutnjao od napora da

razumem... to... *ludilo*. A onda sam uradila ono što bi i svako drugi u toj situaciji.

Isto što bi i ti.

Počela sam da vrištim i dozivam u pomoć.

„Bako! BAKO! BAKO!”

UPOZORENJE

Ispričaću ti kako sam postala nevidljiva i usput saznala mnogo drugih stvari.

Međutim, pre toga, moram da ti objasnim neke činjenice, to jest ono što moj nastavnik, gospodin Parker, naziva „pozadinskom pričom”. A baš ta priča je dovela do toga da postanem nevidljiva.

Strpi se nekoliko poglavlja. Trudiću se da budem kratka, a onda ćemo se vratiti u garažu i na moju nevidljivost.

Prvo što moram da uradim pre nego što nastavim jeste da te upozorim da ne pomisliš pogrešno: ja nisam „buntovnica”.

To kažem čisto za slučaj ako sumnjaš da sam ja jedno od one nedokazane dečurlije koja uvek upada u nevolje i izaziva odrasle.

To jest, ako nevidljivost sama po sebi ne predstavlja upadanje u nevolju.

A onomad kad sam navodno uvredila gospođu Aberkrombi, to je bilo slučajno. Kao što sam već hiljadu puta objasnila, htela sam da joj kažem da deluje tužno, ali mi je promaklo slove, pa sam joj rekla da je „ružna”.

Baka se zbog toga MNOGO naljutila. Sve do danas, gospođa Aberkrombi misli da sam ja veoma nevaspitana devojčica, iako je to bilo pre više od tri godine i napisala sam joj pismo izvinjenja na najboljem papiru koji smo baka i ja uspele da pronađemo.

(Znam da je i dalje ljuta jer njen pas Džofri uvek reži kad me vidi. Džofri reži na svakoga, ali mu gospođa Aberkrombi uvek kaže: „Džofri, prestani” – osim kad sam ja u pitanju.)

U svakom slučaju, ja obično sedim ćutke negde pozadi u školi i gledam svoja posla, radim zadatke, slušam – la, la, la – i držim se načela: ne diraj me, neću ni ja tebe.

Međutim, znaš kako odrasli uvek kažu, onim glasom koji uvek biraju kad hoće da se prave pametni: „Eto vidite – uvek su ti tihi najgori”.

To sam ja. Jedna od „tih tihih”. Toliko sam tiha da sam gotovo nevidljiva.

Iz ove perspektive, to zvuči prilično smešno.